

SOSIAALINEN MEDIA & NUORET

Tietoa ja vinkkejä kasvattajille keskustelun tueksi

Suurin osa nuorista käyttää internetiä ja sosiaalista mediaa päivittäin. Pääsääntöisesti nuoret katsovat ja seuraavat erilaisia sisältöjä useissa sosiaalisen median palveluissa. Nuorille on tärkeää reaaliaikainen keskustelu sekä jatkuva tietoisuus siitä, mitä heidän tuttunsa kertovat elämästään ja tekevät. Nuori rakentaa identiteettiään verkossa, joka mahdollistaa erilaisten roolien kokeilun. Tuntemalla sosiaalisen median hyödyt ja haitat osaat tukea ja neuvoa nuorta sen käytössä.

- ▶ **Näe sosiaalisen median hyödyt**
- ▶ **Opetelkaa yhdessä mediataitoja**
- ▶ **Puutu nettikiusaamiseen**
- ▶ **Tutustu miten nuori ylläpitää kaverisuhteitaan netissä**
- ▶ **Tunnista verkossa tapahtuva seksuaalinen kaltoinkohtelu**

Näe sosiaalisen median hyödyt

- Verkossa seikkailu on nuorille väylä uuden tiedon ja erilaisten kulttuurien pariin. Verkkokeskusteluissa vallitsevat monenlaiset kirjoittamattomat säännöt, joiden hallitseminen vaatii taitoa.
- Verkkokeskusteluissa on mahdollisuus oppia argumentoimaan. Erilaisten keskusteluiden seuraaminen mahdollistaa myös omien asenteiden ja arvojen kehittymisen.
- Verkossa on matalampi kynnyks hakea tietoa sekä saada apua ja vertaistukea erilaisiin ongelmiin.
- Jos oma suhtautumisesi sosiaaliseen mediaan on kielteinen, pohdi mistä se johtuu. Kuuntele nuortasi ja kysy miksi sosiaalinen media on hänelle tärkeä. Oma suhtautumisesi vaikuttaa myös siihen, kuinka paljon nuori kertoo sinulle verkon käytöstään.

Opetelkaa yhdessä mediataitoja

- Netissä vastaan tullut sisältö voi järkyttää, etenkin kuva- ja videomuodossa. Keskustelkaa yhdessä, onko kaikkea kavereilta tai uutisista kuultua tarpeen nähdä omin silmin.
- Mieti millaiselle sisällölle haluat antaa huomiot. Jokainen klikkaus, jako, kommentti ja laetus toimivat esimerkkinä nuorelle.
- Mediataitoja on hyvä opetella yhdessä. Niihin kuuluu muun muassa kriittinen suhtautuminen tietoon, olennaisen erottaminen epäolennaisesta sekä kyky lukea ja tulkita sisältöjä.

Puutu nettikiusaamiseen

- Nettikiusaamista on esimerkiksi ilkeä kommentointi, pilkkaavien kuvien tai videoiden levittäminen, valeprofiilit tai ryhmästä ulos sulkeminen.
- Laitteen vieminen kiusatulta ei ole ratkaisu, vaan rangaistus kiusatulle. Voit puuttua kiusaamiseen esimerkiksi sivuston ylläpitäjien, nettipoliisin, kiusaajan itsensä tai hänen huoltajiensa kautta.
- Verkossa tapahtuva kiusaaminen voi olla jatkoa koulukiusaamiselle. Jos kiusaaminen on lähtöisin koulusta, selvitä asia siellä.
- Jos oma nuoresi on kiusaaja, muistuta häntä, että kiusaaminen voi olla rikos josta seuraa rangaistus.

Tutustu miten nuori ylläpitää kaverisuhteitaan netissä

- Sosiaalisen median palvelut täydentävät ja rikastuttavat sosiaalista kanssakäymistä ja nuoret hyödyntävät niitä eniten tuttujen ihmisten kanssa.
- Joskus netti voi olla nuoren ainoa paikka sosiaalisten kontaktien solmimiseen. Nuori ei välttämättä ole yksinäinen vaikka hän on yksin koneella. Rohkaise nuorta tutustumaan uusiin ihmisiin myös kasvokkain.
- Tärkeämpää kuin ruutuajan mittaaminen on tarkastella kokonaisuutta. Jos netin käyttö ei haittaa koulunkäyntiä, nukkumista, sosiaalisia suhteita tai harrastuksia, verkossa vietetystä ajasta ei tarvitse olla huolissaan.

Tunnista verkossa tapahtuva seksuaalinen kaltoinkohtelu

- Nuoruuteen kuuluu seksistä kiinnostuminen ja tarve tutustua uusiin ihmisiin. Nuori voi kuitenkin joutua verkossa seksuaalisen kaltoinkohtelun kohteeksi.
- Seksuaalista kaltoinkohtelua verkossa ovat esimerkiksi epätoivotut seksuaalisävytteiset viestit ja kuvat sekä painostaminen ja kiristäminen seksuaaliseen tekoon.
- Kaltoinkohtelija voi olla tuttu tai tuntematon, toinen nuori tai aikuinen. Vastuu kaltoinkohtelusta on aina tekijällä, vaikka nuori olisi lähtenyt mukaan keskusteluun tai lähettänyt toiselle kuviaan. Älä syyllistä nuorta, vaan rohkaise häntä kertomaan verkossa kohtaamista ihmisistä ja epämiellyttävistä tilanteista.
- Verkossa liikkuu hyväksikäyttötarkoituksessa aikuisia, jotka pyrkivät rakentamaan luottamuksellisen suhteen nuoreen. Tämä houkutteluksi kutsuttu toiminta voi kestää pitkiäkin aikoja.
- Ota aina yhteys poliisiin jos epäilet kaltoinkohtelua.

Lähteet ja lisätietoa:

ebrand Suomi Oy & Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut: Suomessa asuvien 13–29-vuotiaiden nuorten sosiaalisen median palveluiden käyttäminen ja läsnäolo (2015)

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry: Verkkotyö.

www.ehyt.fi

Nuorten Exit: www.nuortenexit.fi

Mannerheimin Lastensuojeluliitto: Nuortennetti.

www.mll.fi/nuortennetti

Pelastakaa Lapset: Netari. www.netari.fi

Koottu 11/2015